

# TELEGRAFUL ROMÂN.

*Apare Marția, Joia și Sâmbăta.*

## ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45  
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2956 Scol.

### Notificare oficială.

Prin concludul sinodal Nr. 105 punct 3, dela 10/22 Aprile a. c., cartea „Micul prietin al copiilor” adecă „carte pentru învățarea scrierii și cetirii”, de Silvestru Moldovan, s'a admis ca manual în scôlele nôstre.

Ceea-ce pre calea acêsta se aduce la cunoscință publică.

Sibiu, din ședința senatului scolar, ținută la 13 Maiu, 1893.

### Consistoriul archidieceșan.

### Coruri.

Intre diversii pași, ce a făcut poporul nostru pe calea progresului în ultimii decenii, ocupă loc și pașii de progres făcuți pe terenul musical. Nu vom aci să dicem, că progresul s'a manifestat în sferile mai înalte ale muzicii, în compuneri geniale de opere musicale artistice, isvorite din comora melodiilor nôstre populare, ci înțelegem aci progresul netăgăduit, ce s'a făcut de un timp încôce întru propagarea și respândirea gustului și cunoscințelor musicale în cele mai largi cercuri, între țeranii nôstri, prin înființarea de coruri vocale. Dacă considerăm, că înainte de acêsta cu 20—30 ani chiar și în bisericile nôstre de frunte, ca să nu mai vorbim de cântecele populare laice, nu se afla decât un cântăreț sau doi, cari țineau strana, ér credincioșii nu se pricepeau la esecutarea înălțătorelor cântări bisericesci, și că ați în multe părți, pe sate, avem coruri de plugari organizate, cari ne surprind cu o esecutare bună și precisă a cântărilor liturgice și imnelor religioșe, ér de altă parte încercă, și nu fără succes, a da concerte cu piese musicale laice, trebuie să constatăm cu plăcere, că în privința acêsta s'a făcut progres îmbucurător.

Meritul începutului și continuării și propagării acestei mișcări culturale este a se atribui preoților și învățătorilor nôstri. A lor este chemarea a stîrni în credincioși îndemnul pentru tot ce e bun, nobil și folositor, a lor este chemarea a se pune în frunte la tôte mișcările culturale-naționale ale poporului nostru și constatăm, că în multe părți ei și-au cunoscut acêsta chemare, căci unde numai există coruri vocale de plugari, ele s'au înființat la inițiativa preoților sau învățătorilor nôstri și prin munca și zelul lor înainteză și se perfecționează pas de pas aceste coruri.

Instruati în centrele nôstre culturale, în seminarele teologice-pedagogice în musica vocală bisericescă și în parte laică, mulți din elevii acestor scôle, întorși în mijlocul poporului, au început cu o nobilă însuflețire a împărtăși cunoscințele lor de pe acest teren mediului, în care ei trăiesc, țeranelor nôstri. Astfel s'au înființat corurile de plugari. Și sămênța aruncată a găsit bun și productiv pământ, rôdele binefăcătore încep a se vedé preutindenea, unde a fost aruncată acêsta sămênță.

Nu avem de scop aci a face istoricul acestei mișcări, negreșit încă tinere la noi, cu atât mai puțin, căci începând cu nrul de ați reproducem o interesantă disertatie, care se ocupă cu starea, în care se află musica la noi și corurile nôstre, ci vom să accentuăm, că corurile țărănesci au să jôce un rol fôrte însemnat în viața religioșă-morală și culturală a poporului nostru. Prin studiarea și esecutarea cântărilor bisericesci și laice să nobilitéză inima credincioșilor, să stîrnesce în ei simțul pentru un ce frumos, înălțător, simțul pentru ordine și disciplină, ce se sustine în ordini, abateré dela petreceri destrăbălate și ce e mai principal, să propagă în mod puternic în masele poporului iubirea față de biserică și scôlă, iubire, de care în aceste timpuri grele avem așa de mare

lipsă. Eță însemnătatea corurilor de plugari!

Acestei însemnătăți a dat espreșune sinodul nostru archidieceșan în sesiunea sa din anul curent, enunțând (în șed. III dela 6/18 Aprile a. c.) ca conclud:

Intru cât privește secțiunea pedagogică a seminarului archidieceșan muzicei instrumentale să i se dea atențiune cuvenită în acea măsură, încât după posibilitate elevii pedagogi să fie în stare a înființa și conduce corurile vocale bisericesci de prin comunele nôstre.

Eță deci calea, ce o arată înaltul corp bisericesc învățătorilor și totodată preoților nôstri! Profesorii nôstri, cari sunt încredințați cu instrucțiunea musicală, scim, că și vor face ca și în trecut datorința și astfel rămâne numai ca elevii eșiți din seminare să-și împlinescă și ei cu rêvnă nobila datorință, de a înființa, cum se dice în conclud, și a conduce coruri vocale bisericesci (și după putință și laice, adaugem noi) prin comunele nôstre.

Un frumos și recunoscător teren de activitate să deschide în privința acêsta tineretului nostru. Dicem recunoscător, căci după o muncă și ostentă de doi trei ani, după învingerea greutăților începutului, preoții și învățătorii să vor puté înșiși bucura de fructele și rezultatele ostenelelor lor și dicem frumos, căci ce pôte fi mai frumos, decât a vedé pe învățătorul sau preotul de pe sate încunjurați de coriști țerani, în portul lor pitoresc, esecutând cu dibăcie piese musicale? Ce este mai frumos decât a asculta unu cor de țerani, întonând cântări bisericesci întru lauda și mărirea lui Dumnezeu și ce este mai frumos decât a vedé pe preotul și învățătorul la culmea chemării sale, lucrând în locul prim pentru nobilitarea inimei și sufletului turmei, încredințate conducerii lui.

Noi românii trăim în împregiurări grele și pentru aceea trebuie cu prevedere să ne folosim de tot ce vedem, că este spre binele poporului

nostru. Și de sigur, că înființarea de coruri numai spre bine și folos ne va fi. Și apoi încă a nu trebuie să o perdem din vedere, că dela nimenea nu avem să asteptăm nimic, căci pe acest pământ strămoșesc numai Dumnezeu și puterile nôstre ne vor ajuta, altul nimenea!

### Revista politică.

Adunarea studenților universitari, care s'a ținut în zilele trecute în Bucuresci s'a ocupat de cestiunile politice din regatul nostru și mai vortos de actuala situațiune precară, în care se află românii urmăriți pe tôte tere-nele. Adunarea din nou a desaprobat tactica și atitudinea politică a magiarilor, care este asupritore pentru naționalități, îngrijitoare pentru Europa și condamnabilă principiului de dreptate, chiar și înainte acelu principiu, pe care l'au înțeles magiarii și în vortea căruia s'a format statul ungăr de astăzi etc. Adunarea a ales o comisiune, carea se va ocupa cu deamănunțul cu situațiunea românilor din statul ungăr și care să lucreze acomodat împregiurărilor până la congresul universitar viitoriu, când va avé și dea sémă de acțiunea sa făcută.

Președintele \* Kulturegyletului magiar, făimosul conte Bethlen Gábor, nu e de loc mulțămît cu spiritul ce-l desvôltă astăzi magiarii. În o epistolă deschisă adresată la „Magy. Hirnap” densusul condamnă starea apatică, ce se observă mai vortos de trei ani încôce. De când a cădut Tisza mișcările naționalităților au luat o direcțiune și un avânt amenințătoriu și numai e nimenea, care să le sdrobescă. Chiar și în provincie se observă o apatie condamnabilă, dovadă, că prea puțin informațiuni se publică în țiarele magiare. Prin acêsta magiarismul suferé fôrte mult, ideea de stat magiar e în decadință și guvernul nu e fôrte să o potă sustiné la înălțimea ei. Orașele în

## FOIȚA.

### Poesii populare.

De pe Valea-Almașului.  
(Incheere)

Nu veđi măicuța mea  
Că cârție porțița,  
Doră vine bădița,  
Uit-te măicuța bine  
Și veđi bădița când vine,  
Că eu mamă m'as uita  
Nu mă lasă inima,  
Că de vine supérat,  
Supérat și ngândurat  
Și de făcături mâncat,  
Io-i muri de năcăjită  
Io-i lăsa inima friptă.

La fântâna cea de petró  
Judec'un ficior p'o fată,  
Judecată  
Drac'o bată,  
Că-i lelița cea bogată  
Cea bogată și gâtată,  
Ca să placă la voinici  
La voinici de cei calici,  
Că cei gazde,  
Pe la spate

O ciufulesc cum se cade,  
Că-i urită  
Rumenită,  
Și i bētrână și sbărcită!

Frunță verde de bostan  
Câte sēri vor fi ntr'un an,  
Câte găuri ciurur are  
Câte paseri sburătore,  
Câte oi mor de călbéză,  
Pe câți muți popa botéză,  
Câte furnici la moșinoi  
Câte găini la gunoi,  
Ai! și câte spice are  
Holda de grâu cea mai mare,  
Câte stele strălucesc  
Și câte flori vestejesc,  
Câte pietrii sunt în vale  
Câte frunze bradul are,  
Câte fire de mētasă  
In funea'mpletită'n șase,  
Câte paie'n stog de grâu  
Câte brôșce cântă'n tēu,  
Atâtea drăguță bade,  
Sē-ți țipe Dumneđu în spate,  
Și sē te cununi cu ele,  
Sē nu veđi numai mărgele,  
Dar sē n'ai sēmbuci odată  
Că m'ai lăsat supérată  
Și te-ai dus la cea bogată.

Frunță verde în din vale  
Mândra mea-i ca și o flóre,  
Ea-i frumôsa satului  
Drăguța voinicului,  
Buzele  
Drăguțele,  
Imi numără Țilele,  
Obrazu  
Roșioru  
Imi mai muncesce dorul,  
Ochișorii  
Murișorii  
Imi fac trēba cu feciorii,  
Mânile,  
Degetele  
Imi schimbă inelele,  
Vorbua  
Imi deschide porțița.

Bădiță nu me nșela  
Că te-a bate Vinerea  
Bădiță nu fi cu dracu  
Până ce s'a cōce macu,  
Ca sē-ți caut de deochi  
Sē-ți fac masle cu opt popi  
Și sē-ți caut de făcetură  
Cu trei paie de pe șură,  
Și sē-ți caut de urmă re  
Cu trei bobi de mazăre.

Dare-ar Dumneđu să dea  
Ce-a mai da sē nu mai ia

Și sē deee vēnt de vară  
Sē sufle din țară n țară,  
S'aducă pe badea éră,  
Sē-l aducă din cātane  
Dă Dōmne sē vie Dōmne,  
Că mi dor și doru-i rēu  
N'are lēc, n'are birău  
Numai grōpă n temetueu  
Și mi-e drag și mi-e iubesc  
Și de iubit vestejesc,  
Că iubitul n'are lēc  
Numai popă și colac.

Sub pōlele codrului  
La curțile dorului,  
La umbră și la rēcōre  
Zace badea de lingōre  
Scōlă badeo nu zăcea  
Că zace inima mea,  
Scōlă, te tāmăduesce  
De când zaci din cap îți cresce  
Alunaș cu-alune verđi  
Pe mine sē nu mă veđi,  
Și mance măntrăguna  
S'o mănănce tot mātă,  
Pentru ce ne-o despărțit  
Că prea tare ne-am iubit,  
S'o mănăce sē nebudescă  
P'alții sē nu despărțescă.  
Cine strică dragostea  
Māne-i vine cānepa,

care altădată magiarii își țineau supremația chiar și contra curentelor curții din Viena, astăzi sunt stăpânite de naționalități. În fine contele, care caută să potențeze șovinismul de astăzi mai spune și un lucru cum se cade, că țera e în miserie și că locuitorii vor trebui să emigreze, ăr între acestia ocupă mare parte și magiarii, ceea-ce e în detrimentul magiariului.

In săptămâna trecută s'au început ședințele plenare ale delegațiunii ungare cu pertractarea bugetului ministeriului de externe. Referentul Falk a propus vot de încredere ministrului Kálnoky, care s'a și primit. Au excepționat însă propunerea opoziționalii Appony și Ugron, care deși aprobă politica ministrului totuși nu observă destulă energie și, acesta se poate vedea mai vârtos în peninsula balcanică. Propunerile lui Ugron referitoare la arhivele din Viena, la insignii și emblemele reprezentanțelor austro-ungare în străinătate precum și corespondența magiară a acestora nu s'au primit.

Interesante au fost espunerile cehilor din ședința plenară a delegațiunii austriace, espuneri atât de ascuțite, încât presidentul Windischgrätz a chemat de mai multe ori pe vorbitori la ordine. Pe delegatul Massaryk l'a surprins foarte mult declarațiile ultime ale contelei Kálnoky în subcomisiunea bugetului pentru externe. Germania n'are cătuș de puțin cauză, de-a păși contra amicitiei dintre Austro-Ungaria și Rusia. Cestiunea triplei alianțe trebuia să o sulezeze contele Kálnoky în plenul ședinței, fiindcă cehii tineri, prin netactul unui delegat, au fost eschiși din subcomisiuni.

Densul n'are nici o încredere în tripla alianță. Combătu părerea ce s'a lăsat în Germania, că Austro Ungaria nu-și face datoria în privința armatei. Luând în considerare capabilitatea Austro-Ungariei și contribuțiile corespunzătoare, iese la iveală, că Germania face mai puțin, decât monarhia austro-ungară. Cei din Germania se încred mai puțin în tripla alianță, decât cei din Austria. Disolvarea parlamentului german a fost dictată de neîncrederea față de tripla alianță, care a apărut mai ales interesele germane față de Franța. Despre raporturile întinse cu Italia astăzi lămuriri dela ministrul de resort. Constată, că la 65 diare italiene li-s'au destrăsit debitul postal pentru Austria. Densul ține, că problema cea mai remarcabilă, este raportul dintre Austro-Ungaria și Rusia. Interesele monarhiei austro ungare

cer, ca să fim în relații de pace cu Rusia. Intrăbă dară, că declarația lui Kálnoky se bazează pe fapte concrete, mai ales dacă s'au făcut stabiliri față cu poporele din peninsula balcanică? Revenind ărăși la Germania, Massaryk țise, că o mare parte din Germania consideră pe Austria, ca un supliment potrivit pentru germanizarea „Germaniei mari“.

Despre convenția noastră comercială cu Germania se vorbește, ca și când prin acesta ni s'ar fi făcut mari concesii; astfel Bismarck fiul a ventilat în vorbirea sa program ridiculități de necredut. Reintorcându-se la relațiile cu Italia, oratorul țise, că Rudini, care a esoperat alianța, a cădut dela guvern; Crispi și-a căutat popularitate cu aceea, că în scris s'a declarat contra triplei alianțe, ăr Brin a declarat, că interesele Italiei și ale Austro-Ungariei nu sunt identice. Intreb pe dl ministrul, ce ce are de a face, dacă în Germania se vorbește mereu despre două fronturi de resboiu?

D. Massaryk sfârșește, cerând încredere, dreptate și egală îndreptățire pentru poporul boem, și votază contra desbaterei speciale.

Dl Pacak adause, că panslavismul este o vorbă golă, o fantomă, de care Austria n'are cauză de-a se teme, dacă va tracta cu dreptate pe poporele slave. Nu merge, ca Austria să facă eschisiv numai politică austriacă. El respinge imputarea, că cehii ar nutri simțăminte anti austriace. Decât ori ce alianță esternă, plătesce mai mult mulțămirea popoarelor monarhiei. Ar trebui să învățăm dela Gladstone, cum trebuie legate poporele de monarhie, prin autonomie.

Delegatul Herold țise, că ar fi trist, dacă ar trebui să credem, că existența statului atârână dela ore-care alianță. În cestiunea alianței, punctul de vedere al cehilor este, pe deplin patriotic. Austro-Ungaria, chiar în virtutea pozițiunii sale, nu poate face politică agresivă. Problema monarhiei este a câștiga simpatiile popoarelor din Balcani. Acesta însă nu se face aji, fiindcă slavii, atât dincóce, cât și dincolo de Laitha, n'au pozițiunea, ce li se cuvine. Austro-Ungaria, ar trebui să-și caute misiunea sa istorică mai mult aici acasă și, conform dicerei: „Tu felix Austria nube“, să urmeze politica iubirii. Pacea înarmată, care în cele din urmă consumă toate puterile economice, nu poate fi scopul politiceii noastre externe. Pacea de aji nu este rezultatul triplei alianțe. Alianța austro-ungară-germană nu are caracter defensiv. Dacă alianța triplă ar fi într'adevăr o alianță defensivă de pace, atunci parlamentul german nu s'ar fi disolvat. Tripla alianță împarte Europa în două tabere! Cine chezeșuesce, că Germania și Italia nu vor da alianței caracter agresiv? Poporul ceh vrea pace și prietini cu toate puterile, dar se poartă cu neîncredere față cu tripla alianță, fiindcă este convins, că ea are efecte păgubitoare pentru existența lui națională. Sperăm însă, că Austria se va întorce pe calea, care poporului ceh nu i-se va părea dușmană. Ministrul de externe se dea mai multă atențiune cestiunei cehe, decât moștenitoriului tronului bulgar, care nici nu s'a născut încă.

Scuipina sârbescă s'a constituit după cum anunță scirile din Belgrad fără a se întâmpla incidente regretabile. La deschiderea sârbătorescă regele Alecsandru, în prima sa vorbire pe tron, a accentuat situațiunea îngrijitoare, a țerei, creată prin ministeriul liberalilor Avacumovici și a regenției și acestor stări de lucruri a trebuit densul să le pună capăt, ceea ce s'a și întâmplat la 1 Aprilie. Fără a păgubi prin ceva țera, el a pășit resolut și se bucură, că poporul i-a înțeles intențiunea. Notificarea suirei sale pe tron a fost primită cu bucurie

în toate părțile Sârbia se va consolida și ea va putea fi o garanță cât de însemnată pentru menținerea păcii.

Înainte de deschidere, în decursul ei și după deschidere regele a fost obiectul celor mai entusiasmte ovațiuni.

## Noutăți.

**Chirotoniri.** Escelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul a chirotonit într-un presbiter pe cler. abs. Ioan Fugăță, ales preot în Luncoiul de jos (tractul Zarand), ăr într-un diacon pe cler. abs. Nicolae Dobrotă din Poiană (tractul Mercurei).

**Invitare.** Societatea de lectură „Andreiu Șaguna“ invită la *Ședința festivă* ce din incidentul sârbărei Iubileului de 25 de ani al existenței sale, se va ține Sâmbătă 12/24 Iunie, în sala cea mare a „Seminarului Andreian“. Venitul curat e destinat pentru înființarea unui fond de ajutoare a membrilor Societății în cazuri de boală și eventual la continuarea studiilor. Începutul la 7½ ore seara.

**Program:**

1. „Rugăciune“, cor pentru bărbăți, poezie de Zacharie Boiu, compoziție de D. Cunțan.

2. „Activitatea Societății de lectură Andreiu Șaguna în decurs de 25 ani“, dare de seamă, cetită de vicepreședinte Ioan I. Georgia, cleric în cursul al III-lea.

3. „Bujorel“, poveste în versuri, declamată de autorul Ioan Moța, cleric în cursul al II-lea.

4. „Serenada Fluturului“, cântec pentru o voce de E. Caudella, executat de Ioan Druhora, cleric în cursul al III-lea, acompaniat pe piano de d-sora Eugenia Simonescu.

5. „Fericirea în religiozitate“ disertațiune, cetită de autorul George Lupu, cleric în cursul al III-lea.

6. „Neguțătorul și nărodul“ dialog de A. Pan, prelat de Anania Boldor, ped. în cursul al III-lea și Mihail Todea ped. în cursul al II-lea.

b) „Caii țigănului“, anecdotă de Th. D. Speranță, declamată de Teodor Orlea, cleric în cursul al II-lea.

7. „Dumneșul nostru“, cor pentru bărbăți, poezie de I. Lăpădat, compoziție de D. Cunțan.

**Colonia de copii în Ocna.** Perioada primă pentru colonia de copii, care s'a început la 23 Mai n. se va încheia la 24 Iunie. Cu toate că timpul n'a prea fost favorabil pentru scaldă, totuși prin deseale preumblări, copii, după mărturia bărbăților competenți, s'au îndreptat foarte mult și prosperă relativ bine. A doua perioadă va dura până la 25 Iunie n. Ceace ne miră însă este, că copii de român nu se află în colonie, al căre scop e curat umanitar, igienic. În sinuările se fac la institutul evang. pentru îngrijirea bolnavilor din Sibiu.

**Procesul Panama.** Curtea de casație din Paris a casat sentința curții de apel, prin care Charles Lesseps, Fontane și Eiffel au fost condamnați pentru înșelătorie. Sentința țice, că procesul nu se mai poate reînnoi. Condamnații au fost puși imediat pe picior liber afară de Lesseps, care mai era condamnat pentru corupțiune. Cătu n'a apelat la curtea de casație.

**O invazie de șerpi.** Cetim în „Vestea“: În ziua de 28 Maiu pe când controlorul creditului agricol de Covurlui și funcționarii comunei Braniștea cereau nește registre în cancelaria primăriei, se pomenesc cu o fâșitură neobicinuită drept în pragul ușei. Căcetând să vadă ce este, dau cu ochii de patru șerpi, care mai de care mai mare, înaintând spre masa cu registre unul după altul cu capetele ridicate și amenințând cu limbele lor veninoase în aer. Un fior înlempi de o cam dată pe spectatori la vederea acestei visite oficiale și nebicinuite, dar în cele din urmă se hotărâră să atace pe neașteptății și nepoftiți inspeciori reptiliani.

După un sfert de oră de luptă, cortejul reptilelor cădu victimă vătășelului co-

munal și a d-lui Sandulache Popaici perceptorul comunei.

**Statua primului diarist frances.** În 3 Iunie s'a inaugurat în Paris statua primului diarist frances chiar pe locul, unde acum 262 de ani, se afla biroul de redacție al celei dintâi foi de publicitate în limba francesă: „La Gazette de France“. Ceremonia înăugurării s'a făcut cu concursul guvernului, în prezența autorităților politice și științifice, precum și a presei din localitate, departamente și străinătate. Statua lui Th. Renaudot e o lucrare de artă, cum sunt de altminteale toate statuele parisiene. La desvălire după cântarea imnului național vorbi ministrul președinte, Dupuy, ăr după densul academicianul Iules Claretie. Sârbătorea a fost imposantă și discursurile oratorilor entusiasmte și pline de învățături.

**Din comisiunea pentru armată a delegațiunilor.** Pentru serviciul de probă în anul acesta, în armată au intrat 267 ofițeri în rezervă, între cari 177 din Austria și 90 din Ungaria, afară de aceștia s'au mai înșinuat pentru esamene, ca să se reactiveze 161 ofițeri în rezervă, între cari 109 din Austria și 52 din Ungaria.

**Nou praf fără fum.** Diarul „Invention“ anunță, că în Cumberland s'au făcut încercări cu o nouă pulbere fără fum, inventată decăt un căpitan din armata teritorială francesă.

După inventator, această pulbere nouă nu suferă din cauza temperaturii și ea nu încolzește țeva pușcii ca celelalte pulberi.

Încercările au fost făcute cu tunul Hochkiss' cu tirul repede și au dat rezultat escelent.

**Postal.** Direcțiunea postală telegrafică din Clus eserie concurs pentru ocuparea postului de magistru postal din Calata mare (comit. Cojocnei). Léfa 180 fl., 52 fl. pașal de cancelarie. Cererile sunt a se trimite în decurs de 3 săptămâni.

**Pelegrinagiu la Turin.** Foile din Buda-pesta anunță, că la espresa dorință a lui Kossuth au plecat la Turin cont. Gabr. Károly și Carol Eötvös.

## Musica la noi și corurile noastre.

*Disertațiune finută la adunarea generală din a. c. a reuniunii învățătorilor rom gr. or. din diecesa Aradului, de Valeriu Magdu.*

Ca un moșneg binemeritat, îmbătrânitul nostru secul a căpătat mai multe epitet, precum: al aburelui, al industriei, al electricității, al științelor etc. Când se va duce densul peste 7 ani în noianul aprăpe nesfârșit al trecutului, va lăsa moștenire fiului său, secului viitoriu, un frumos renume. Toți vor țice, că densul a pus temelie progresului colosal, la care a ajuns omenirea astăzi pe toate terenurile și la care are să se avânte abia în viitoriu.

Mașinistul dela tren, va țice, că densul, actualul nostru secul, a pus fedea pe oală, ca să descopere puterea aburelui. Fabricantul va țice, că densul a iscodit mașina, din carea acum ies cu înlesnire milioane de diferiți articoli. Electricianul va adauge, că tot densul a întins drotul pe uscat și cabellul pe fundul mării, ăr academicianul, învățați și învățătorii îl vor preamări, căci densul a redus prețul cărților dela 100 la 1 și a răspândit lumină.

Vedem prin urmare, că toți aceștia vor avâ să țică câte un cuvânt de laudă despre actualul nostru secul.

După ce însă d-văstră ați aflat din program, că eu am să tractez despre musică, îndreptățiti sunteți a me întreba, ce ore va avâ să țică despre moșnegul din vorbă musicantului.

Fără îndoială că și musicantul, va avâ să țică lucruri frumoșe despre secolul al XIX, va avâ să-l admire chiar. Totuși me veți întreba, cum vine, că secolului nostru nu-i țice „secolul musiciei“, cum fi țice al aburelui, al electricității etc. Ne contestabil este, că musica nici într'un secol nu a desvoltat un progres mai frumos ca în secolul acesta, și totuși cum vine, că în acesta pri-

Ardă-i focul holdele  
Mânce-i cioice mânilor,  
Și codrii să-i ducă ochii,  
Pe toate răzorele  
Unde-o făcut vrăjirile,  
N'abă loc în temeteu  
Mânce-i capul lucru rău,  
Bine n'auvă nici odată  
Și se mără neiertată,  
Neiertată  
Negătată  
Mergă'n lumea cealaltă.

N'auđi mândră, surdă esti?  
Ori pe min' nu me iubesci?  
Haida fără să te vâd,  
Să te vâd să mă încred,  
De ești drăpă'n graiul tău  
Și iubesci pe-alui biru!

Uite bade sus pe ceriu  
Cum joc stelele de ger,  
De le'nghețâ inima  
Cum o'nghețat bade-a ta.

Mândru-i badea ce să-l mance?  
Să-l mance, dar nu știu ce!  
Că mi drag ca sufletul  
Apoi mance-l uritul,  
Uritul și bănatul  
De mi-l fură împăratul.

vință a rămas fără epitet? — Acest lucru se explică în împrejurarea, că secolul nostru are numai meritul de a fi cultivat, de a fi dezvoltat progresiv muzica, ce deja o moștenise dela antecesorii săi. Ca să-ți câștigi astăzi renume, trebuie să te distingi ieșind afară din cercul obicinuit, din cercul cunoscut al progresului normal, dând astfel celui progres o periferie, un cerc mai largit, mai estins. Secolul nostru însă nu a ajuns să iasă afară din acel cerc prin vr'o descoperire, sau invenție musicală mai remarcabilă, care să constituie epocă în istoria muzicii. Adevărat, că secolul nostru a largit priferia cercului musical printr'un mers progresiv gigantic, din care pricină muzica lui e mult admirată, dar cu toate astea, ea nu a ajuns la culme, muzica încă nu și-a dat ultimul cuvânt în privința perfecțiunii sale. Ea se află pe sușul perfecțiunii și nu se poate prevedea, ce va fi muzica peste 100, sau peste 200 de ani. Dela anul 1845, când Ottaviano dei Petrucci a inventat tipurile grafice mobile (ale notelor) construite din metal, cari se pun sub presă, muzica a primit o dezvoltare atât de înaintată, încât muzica vechilor trecute nici pe departe nu se poate asemăna cu a vechiului, în care trăim. Ca să constat divergența mare, ce există între muzica de acum și între cea din vechile trecute, trebuie să notific numai, că ea a fost din timpurile cele mai antice cultivată cu destulă diligență, căci ea s'a născut deodată cu omul și se consideră ca primul și principalul mijloc de educație. Socrate dicea, că filosofia este punctul culminant al muzicii. Din sfânta scriptură aflăm, că în timpul împărăției sale, regele David întrebuița la serbări religioase până la 4000 de muzicanți spre a lăuda pre Domnul prin cântări vocale și instrumentale. Cu toate astea, muzica aceea n'a putut fi așa perfectă, cum este cea de astăzi și n'a putut fi perfectă mai ales în armonii, din pricina, că nu au avut sistemul nostru musical, nu studiile noastre musicale, nu școlile noastre de artă musicală, nu instrumentele noastre și nu mai presus de toate tiparul, care a popularizat muzica până la cele mai extreme margini.

Secolului nostru însă îi datorim un lucru, care pătrunde adânc în caracterul social al omenilor. Ca în toți ceilalți factori culturali, secolul nostru a fâșiat și în muzică o linie, ce demarcă calitatea specifică de rasă. Până în secolul al 17-lea muzica se consideră mult puțin ca un factor cultural internațional. Dela revoluționea francesă încôce, și cu deosebire secolul nostru i-a imprimat muzicii un timbru de rasă un timbru național, care pe timp ce mergem, îmbracă un vestiment specific național tot mai pronunțat. Această calitate a muzicii, care determină individualitatea națională în mișcările musicale ale unui popor, o numim caracterul național al muzicii sau și caracterul musical.

De nașterea acestui caracter nu avem să ne mirăm. Muzica unui popor e strâns încopciată de limba, de obiceiurile, de credința, de moravurile și de simțimentele sale și dacă acestea au primit un caracter propriu individual de rasă, atunci lucru firesc muzica — ca factor de cultură — nu putea sta indiferentă față de acest caracter, care astăzi provoacă cea mai neîmpăcată luptă de rasă.

Dacă vom face o comparație între caracterele musicale la diferite popoare, atunci numai decât vom observa, că ele divergă esențial unele de altele, vom observa adecă, că caracterul musical și respective muzica la fie-care popor are o nuanță amăsurat limbii sale. Astfel la popoarele latine vom afla că muzica le stă — cum am spus — în raport de omogenitate cu limba, pe care o vorbesc. Intocmai ca limbile popoarelor romanice de pildă, și muzica le este dulce, armonioasă, cu o accentuație molică, lină și cu o expresiune ușor curgătoare, pe când din po-trivă, muzica, la popoarele crivefului de mândrănopte, e mai expresivă, mai lărmuitoare, cu accente mai vârtose și cu expresiune mai greu curgătoare, în conformitate cu limbile lor. Asupra acestui caracter a avut influență clima, temperatura și adecă pozițiunea geografică, în care trăiesc diferitele popoare. Tot din aceste motive rezultă faptul, că popoarele latine de pildă, cari trăiesc sub clima ușoară a ceriului albastru, își execută produsele

musicali pe instrumente moi, prevăzute cu cordi, pe când din contră germanii și șvedii au de pildă, cari se află sub ceriul moros al polului nordic, mai prefer instrumentele vârtose de metal, — Blasen instrumentul.

Sub influența acestor elemente fizice dară s'a format caracterul musical deosebit pentru fie-care popor. Astfel ajungem la concluziunea, că fie care popor trebuie să-și aibă caracterul musical individual de rasă, care e propriu al său și care în secolul acesta a primit un colorit expresiv național.

Determinat odată caracterul național al muzicii, fie-care popor conștient de individualitatea sa națională tinde astăzi a-și cultiva și a-și dezvolta muzica sa națională până la gradul cel mai posibil de perfecțiune. De sine înțeles, că acesta într-o direcțiune corespunzătoare cu caracterul său național. Muzica — ca și limba — s'a dovedit a fi cel mai puternic factor de conservare și cel mai eficace mijloc de cultură națională pentru un popor. Importanța ei din acest punct de vedere astăzi au recunoscut-o mai toate popoarele europene, cari într-o lărmă în greu luptă de rasă. Italianul, francesul și germanul cu deosebire au înțeles de mult importanța muzicii ca un puternic factor cultural; mai acum, germanul, după ce și-a ridicat muzica la un nivel înalt de perfecțiune, caută să și-o impună și altor popoare. Așa face și italianul și francesul și în timpul din urmă a început să o facă și rusul. În Rusia de exemplu muzica a primit în timpul din urmă o dezvoltare atât de înaintată, încât a pus în uimire Europa întreagă.

De vr'o douăzeci de ani încôce, în Rusia se cultivă muzica cu o activitate atât de accelerată, încât poporul german o califică de feroce. Lucrul e ușor de înțeles. Rusia, care abia în timpul din urmă a ajuns să înțeleagă importanța mare, ce o are muzica în respectul cultural, acum după ce a înțeles-o, caută să suplinească prin dezvoltarea unei activități și diligențe de fier, în timpul cel mai scurt posibil, ceea ce a negles în decursul unui timp de atâtea vechiuri. În acest scop guvernul din Petersburg jertfește sume enorme și a înființat în toate centrele mai mari de cultură școli de muzică. O astfel de școală, care cultivă cu preferință muzica (cântecul) populară, e și cea din Moscova din care a ieșit corul cu nume european al lui Vladimir Slaviansky Agrenov. Protecționat de guvernul rusesc, Slaviansky cutriera cu corul său întreg vastul imperiu al țării, și unde numai află, că există cântece și hore populare, le colectează, le descrie și le arangiază în coruri frumoase, pe cari apoi le propagă, le popularizează nu numai prin patria sa, ci și prin străinătate. Graba mare cu care se colectează în Rusia piesele musicale populare, se mai explică și din împrejurarea, că multe dintre produsele clasice ale genului popularului rusesc erau pe cale a se da uitării și a se pierde. Ca să preîntîmpine acest inconvenient, Rusia a aflat de trebuință, de necesitate chiar a întemeia școli de muzică, ai căror profesori, împreună cu elevii, întreprind toate mijloacele posibile pentru de a colecta piesele muzicii populare și a le scăpa astfel de peire.

Dar observ domnilor, că am început puțin a me abate dela subiectul propriu al disertației mele; ve rog însă să așteptați, că cele espuse până aci le-am ținut de lipsă a le aduce, ca din ele trăgând concluziunea să ne prezentăm cu atât mai limpede situațiunea noastră cu privire la muzică.

(Va urma.)

## PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

### Religiunea

în școlile populare române, anul al 3-lea după planul „Normativului” pentru școlile populare din arhidieceasa ortodoxă română a Transilvaniei.

de

Ioan Berescu, învăț. și Nicolau Aron, preot.

### Partea I.

(Urmare.)

#### 4. „Împărate ceresc”.

„Împărate ceresc, Mângăitoriule, Duchul adevărului, Carele pretutindenea

ești, și toate le împlinesci, Vistierul bunătăților și Dătătoriu de viață: vino și Te sălășlușce întru noi, și ne curățește de totă spurcăciunea și mântuiesce Bunule sufletele noastre”.

În rugăciunea acesta noi numim pe D-șeu „împărate ceresc”, căci El este împărat, nu numai preste lumea pământescă, ci și preste lumea cerescă și nimenea altul afară de El, nu se poate numi împărat ceresc.

Mai departe îl numim „Mângăitoriule”, căci El ne mângăie în toate necăsurile noastre, dacă ne rugăm Lui.

Îl numim apoi „Duchul adevărului”, pentru-că El, dacă ne rugăm Lui, se coboră în mod nevădit preste noi, și ne luminează mintea și inima, ca să facem numai lucruri adevărate, căci El iubesc adevărul și uresce minciuna.

Îl numim „Vistierul bunătăților”, pentru-că toate bunătățile dela El le primim, și El este un izvor nesecat de bunătăți. „Totă darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este dela D-șeu”.

Îl numim „Dătătoriu de viață”, pentru-că El dă viață omenilor, animalelor și plantelor.

De aceea în rugăciunea „Împărate ceresc” cerem dela Dumnezeu: împăratul ceriului și al pământului, Duchul adevărului, Vistierul bunătăților, Dătătoriu de viață și Bunul, să ne curățească de totă spurcăciunea, și să ne mântuiescă sufletele noastre.

Rugăciunea „împărate ceresc” este o rugăciune de laudă și de cerere.

Întrebări: Ce înțelegem prin cuvintele „Împărate ceresc”, „Duchul adevărului”, „Vistierul bunătăților” și „Dătătoriu de viață” din rugăciunea „Împărate ceresc”? Ce felu de rugăciune este?

#### 5. „Sfinte Dumneșcule”.

„Sfinte D-șcule, sfinte tare, sfinte fără de mörte, miluesce-ne pre noi”.

Noi scim, că D-șeu este sfânt. Dar Dumnezeu se mai numește și tare, căci nimenea nu poate face lucrurile, care le face Dumnezeu. Dumnezeu se numește și „fără de mörte”, căci El fiind fără început și fără sfârșit, nu mörte nici odată. De aceea în rugăciunea „sfinte D-șcule”, noi preamărim și laudăm pe D-șeu cel „sfânt”, „tare” și „fără de mörte”, și cerem să ne miluescă pre noi.

Rugăciunea „sfinte D-șcule” e o rugăciune de laudă și de cerere.

Întrebări: Pentru-ce numim pe Dumnezeu „sfânt”, „tare” și „fără de mörte” în rugăciunea „sfinte Dumneșcule”? Ce fel de rugăciune este rugăciunea „sfinte D-șcule” și ce cerem prin ea?

#### 6. „Sculându-ne din somn”.

„Sculându-ne din somn, cădem că tră tîne Bunule, și cântare îngerescă strigăm ție Puternice; sfânt, sfânt, sfânt esti D-șcule, pentru rugăciunile îngerilor ție, miluescene pre noi”.

Rugăciunea acesta se dice dimineața, după ce ne sculăm din somn.

Prin acesta rugăciune, noi mulțămim și laudăm pre D-șeu, întocmai precum îngerii în ceru o fac acesta; și asemenea îngerilor strigăm: „sfânt sfânt, sfânt” esti D-șcule; apoi cerein, ca pentru rugăciunile, cari le fac îngerii în ceru pentru noi, D-șeu să ne miluescă.

Rugăciunea „Sculându-ne din somn” este o rugăciune de laudă și de cerere.

Întrebări: Când dicem rugăciunea „Sculându-ne din somn”? Ce cerem prin această rugăciune?

#### 7. „Din pat și din somn”.

„Din pat și din somn mai ridicat Dömn, mintea mea o luminează, inima și buzele mele le deschide, ca să te laud pre tine sfântă Treime: sfânt, sfânt, sfânt esti Dumneșcule, pentru rugăciunile tuturor sfinților ție miluescene pre noi.”

Rugăciunea acesta se dice dimineața.

Prin acesta rugăciune cerem dela D-șeu, să ne lumineze mintea, să ne deschidă inima și buzele, ca să-l putem lăuda cu cuvintele: „sfânt, sfânt sfânt” esti D-șcule, și prin rugăciunile tuturor sfinților lui, să ne miluescă pre noi.

Rugăciunea „Din pat și din somn” este o rugăciune de laudă și de cerere.

Întrebări: Ce cerem prin rugăciunea „Din pat și din somn”? Ce fel de rugăciune este, și când se rosteste?

#### 8. „Fără de veste judecătoria va veni”.

„Fără de veste judecătoria va veni, și ale fiesce-căruija fapte se vor descoperi, ci cu frică să strigăm în mieșul nopții: sfânt, sfânt, sfânt esti D-șcule, pentru Născătorea de D-șeu, miluescene pre noi.”

Rugăciunea acesta se dice noaptea, când ne trezim din somn.

Noi scim, că Iisus Christos a venit pre pământ ca să mântuiescă lumea, și să învețe pre omeni legea lui D-șeu. După ce a mântuit lumea și a învățat pe omeni legea lui D-șeu, Iisus s'a înălțat la ceru de unde a venit. Dar ne-au spus, că el erăși va veni ca să cerceteze, dacă omenii au ținut învățăturile lui. Când va veni Iisus Christos, vor învia toți morții, și îi va judeca. De aceea el se numește și judecătoria. Însă Iisus nu ne-au spus când va veni. De aceea noi tot-deuna să fim gata, căci el va veni pe neașteptate, „fără de veste”, nu se știe césul, nici ziua, nici noaptea, când va veni, ca să descopere faptele noastre.

Așa dară în rugăciunea „Fără de veste judecătoria va veni” cerem ca D-șeu, pentru rugăciunile Născătorei de D-șeu să ne miluescă pre noi, adecă să ne erte și să ne curețe de păcate, ca venind judecătoria, noi să fim tot-deuna gata.

Rugăciunea acesta este o rugăciune de cerere.

Întrebări: Când se dice rugăciunea „Fără de veste judecătoria va veni”? Ce cerem prin această rugăciune? Pe cine înțelegem sub numele de judecătoria? Pentru-ce pe Iisus Christos îl numim judecătoria? Ce felu de rugăciune este rugăciunea acesta?

#### 9. „Din somn mulțămescu-ți ție Dömn”.

„Din somn mulțămescu-ți ție Dömn, că pentru multa bunătatea ta, și îndelung răbdarea, nu te-ai mânia pre mine leneșul și păcătosul, nici mai perdut cu fărădelegile mele, ci ai făcut iubire de omeni după obicei, și întru desnădăduire zăcând tu mai ridicat, ca să mă-nec și să măresc puterea ta, și acum luminează-mi ochii cugetului, deschide-mi gura, ca să învăț cuvintele tale și să fac voia ta, și să-ți cânt întru mărturisire inimii mele, și să laud prea sfânt numele ție, al Tatălui, și al Fiului și al sântului Duch, acum și pururea și în vecii vecilor”.

Rugăciunea acesta se dice dimineața.

În acesta rugăciune mulțămim lui D-șeu, că el ca un bun și îndelung răbdătoriu, nu s'a mânia pre noi, cari suntem păcătoși și leneși, ci ne-au ridicat ca un iubitoriu de omeni din desnădăduire, și ne-a îndreptat ca să-l preamărim. Apoi cerem dela Dumnezeu, să ne lumineze mintea, ca să învățăm legea lui și să facem voia lui; și în fine cerem, să ne deschidă gura, ca să cântăm și să laudăm prea sfânt numele lui.

Rugăciunea acesta este o rugăciune de mulțămim și de cerere.

Întrebări: Când se rostesc rugăciunea „Din somn mulțămescu-ți Dömn”? Ce mulțămim și ce cerem dela D-șeu în rugăciunea acesta? Ce felu de rugăciune este? (Va urma.)

#### Posta redacțiunei.

G. T. Valc. ung. Noi n'am primit dela DV. ceea-ce se ieși. Vă rugăm a ni-o trimite și se va publica.

Dr. P. O. Brad. Corespondența despre care amintim a fost revocată telegrafice de autor. Întrebați. — Red.

Nr. 159/1893.

[86] 1—3

**CONCURS.**

Pentru întregirea parohiei gr. or. Șimotelnic de clasa a III în protopresbiteratul Bistriței, se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele acestei parohii sunt amăsurat statorirei făcute în ședința comitetului parochial din 23 și a sinodului din 24 Decembre 1892, în bani calculate 556 fl 52 cr. Totodată se amintesc și aceea, că edificiile parohiale și eclesia are să le folosască preotul în natură.

Concurenții au a-și înainta suplicile instruite amăsurat legilor din vigoare în termenul sus indicat la Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței.

Borgo Bistrița, în 12 Februarie 1893.

In conțelegere cu comitetul parochial  
**Simion Monda,**  
protopresbiter.

Nr. 194/1893.

(82) 2—3

**Edict.**

Iudita G. Grecu gr. or. din Dârste, care de trei ani a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat George I. Dogariu asemenea din Dârste, și pribegesc în lume, fără ubicațiune cunoscută, în sensul rezoluțiunei consistoriale ddo 19 Ianuarie 1893. Nr. 8448 B. se citează prin această, ca în termen de un an și o zi dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Român“ să se prezenteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral, căci la din contră procesul matrimonial, intentat încontra, se va pertracta și decide și în absența ei.

Brașov, 7 Aprilie, 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului.

**Ioan Petric,**  
protopresb.

Nr. 362.

[81] 2—3

**Edict.**

Reveca N. Lazar gr. or. diu Brașov, carea încă din anul anul 1884 a

părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Florea Crețoiu asemenea gr. or. din Brașov, fără de a se sci locul ubicațiunei ei prezente, în sensul părintescei rezoluțiuni consistoriale ddo 11 Iuliu 1887 Nr. 3446 B. se citează prin această, ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Român“ să se prezenteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral căci la din contră și în absența ei se va decide procesul divorțial intentat în contra ei din partea bărbatului său.

Brașov, 14 Aprilie, 1893.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului.

**Ioan Petric,**  
protopresbiter.

Nr. 465/1892.

[79] 2—3

**Edict.**

Cu provocare la rezoluțiunea Prea-venerabilului Consistoriu archidieceosan dela 16 Aprilie a. c. Nr. 1635 B., Maria Ioan Ursu din Ocna, carea de 6 ani și-a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Vasile Moise totdeacolo, se citează prin această a se prezenta înaintea subsemnatului for matrimonial al scaunului protopresbiteral în termen de 6 luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorțial intentat de bărbatul ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Sibiu, 24 Maiu, 1893.

Scaunul protopresbiteral gr. orient. al tractului Sibiiului, ca for matrimonial de I instanță.

**Ioan Papiu,**  
protopresb.

Nr. 466/1893

[78] 2—3

**Edict.**

Grigorie Rodean din Ocna superiără, carele de 6 ani de zile a părăsit pe legiuita sa soție Ana Ilie Tonciu totdeacolo fără a se sci ubicațiunea lui prezentă, cu provocare la încuviințarea Ven. Consistoriu archidieceosan dela 16 Aprilie a. c. Nr. 1636 B., se citează a

se prezenta înaintea subsemnatului for matrimonial, în termen de 6 luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul matrimonial intentat de soția sa se va pertracta și decide și în absența lui.

Sibiu, 24 Maiu, 1893.

Scaunul protopresbiteral gr. orient. al tractului Sibiiului, ca for matrimonial de I instanță.

**Ioan Papiu,**  
protopresb.

La Nr. 1100/1893

[83] 1—3

**Publicare de licitațiune.**

Pentru scopul provederii cu alimentarea necesară a bolnavilor și celor aplicați în serviciu la institutul reg. ung. pentru alienați din Sibiu, pe termen de trei ani, din 1 Ianuarie 1894 până în 31 Decembre 1896, se va ține la **10 Iuliu st. n. a. c. la 11 ore a. m.** în cancelaria economatului institutului pertractare de oferte scripturistice închise.

La acesta sunt invitați aceia, cari voiesc să ia în întreprindere alimentarea, cu observarea, că condițiunile speciale referitoare la licitațiune se pot vedea în „Budapesti közlöny“ Nr. 129, 130, 131 a. c. precum și în cancelaria economatului institutului în orele de oficiu regulate.

Sibiu, 12 Iunie, 1893.

**Direcțiunea institutului reg. ung. pentru alienați.**

La Nr. 1100/1893

[84] 1—3

**Publicare de licitațiune.**

La institutul r. ung. regnicolar pentru alienați din Sibiu se vor ține în **13 Iuliu st. n. a. c. la 11 ore a. m.**, următoarele licitațiuni scripturistice închise:

1. Provederea de încălțăminte necesare din 1 Ianuarie până în 31 Decembre 1894.

2. Furnisarea de 1640 adecă una mie șase sute patruzeci metri cubici de lemne de stejar petru încălțit, necesari în timpul de iarnă din 1893/94.

3. Lucrări de sticlărie, ce au să se facă din 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1894.

4. Furnisarea de pâne și fransele (jimble) necesare din 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1894.

5. Curățirea umblătoarelor institutului pe timpul din 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1894.

6. Lucrări de lăcătare, ce vor fi de lipsă din 1 Ianuarie 1894 până la 31 Decembre 1896.

La aceste sunt invitați aceia, cari voiesc a lua vre-una în întreprindere, cu observarea, că condițiunile speciale referitoare la aceste licitațiuni se pot vedea în „Bud. közlöny“ Nr. 132, 133, 134 a. c. precum și în cancelaria economatului institutului în orele de oficiu obicinuite.

Sibiu 12 Iunie, 1893.

**Direcțiunea institutului reg. ung. pentru alienați.**

Szám 3924/893 urb.

(85) 1—3

**Hirdetmény.**

Alolirt eljáró bíró Kis-Sink község határának általános tagosítási ügyében a birtokrendezési utasítás 61 § értelmében az előmunkálatok megkezdése végett a határnapot 1893 évi Szeptember hó 26 n. és szükségesséet követő napjainak délelőtti 9 órájára a község házához Kis-Sinken kiűzi, melyre az összes érdekelteket ezzennel megidézi.

\*Egyszersmind felhívja a birtokrendezési mérnököket, hogy azok, kik a kérdésesügyben a működőmérnöki teendőket elvállalni szándékoznak a szersződési pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat ő hozzá, vagy az érdekeltek felekhez küldjék be.

Erzsébetváros, 1893 évi Iunius hó 10 n.

A kir. törvényszék.

**Graeser Daniel,**  
eljáró bíró.

**Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1893.**

| Budapesta — Predeal |                  |                  |                  |                  |                  |                  |                  |                  |                  |                  |                  |
|---------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| Tren de per-sone    | Tren de per-sone | Tren de per-sone | Tren de per-sone | Tren de per-sone | Tren de per-sone | Tren de per-sone | Tren de per-sone | Tren de per-sone | Tren de per-sone | Tren de per-sone | Tren de per-sone |
| 10.—                | 8.05             | 8.05             | —                | 2.15             | pl. Viena        | sos.             | 3.—              | 1.55             | 3.—              | 7.20             | 6.20             |
| 8.25                | 1.55             | 3.20             | 5.50             | 9.15             | Budapesta        | ↑                | 6.20             | 7.30             | 6.35             | 1.50             | 8.40             |
| 11.38               | 4.14             | 6.50             | 8.57             | 11.19            | Szolnok          | ↑                | 2.55             | 5.23             | 3.31             | 11.46            | 4.47             |
| 2.12                | 5.53             | —                | 11.33            | 12.50            | P. Ladány        | ↑                | 12.06            | 3.46             | 1.16             | 10.05            | 2.24             |
| 3.53                | 7.08             | 12.05            | 1.50             | 2.12             | Oradea-mare      | pl. sos.         | Tr. de per-sone  | 2.25             | 11.04            | 8.43             | 12.09            |
| 4.—                 | 7.15             | —                | 2.24             | 2.19             | ↑                | ↑                | ↑                | 2.18             | 10.44            | 8.38             | 11.51            |
| 4.30                | 7.43             | 1.02             | 3.03             | 2.49             | Mező Telegd      | ↑                | —                | 1.52             | 10.07            | 8.13             | 11.17            |
| 5.22                | 8.18             | 2.14             | 3.46             | 3.24             | Rév              | ↑                | —                | —                | 9.30             | —                | 10.42            |
| 5.45                | —                | 2.50             | 4.07             | —                | Bratca           | ↑                | —                | 1.26             | 9.10             | 7.47             | 10.28            |
| 6.34                | 9.07             | 3.54             | 4.53             | 4.17             | Ciucia           | ↑                | 3.53             | —                | 8.31             | 7.08             | 9.51             |
| 7.12                | 9.37             | 4.53             | 5.32             | 4.50             | Huiedin          | ↑                | 2.58             | 12.47            | 7.53             | 6.39             | 9.12             |
| 8.01                | —                | 6.24             | 6.24             | —                | Ghirbău          | ↑                | 1.13             | —                | 6.53             | —                | 8.17             |
| 8.29                | 10.37            | 6.59             | 6.59             | 5.55             | Cluș.            | sos. pl.         | 12.17            | 11.01            | 6.14             | 5.25             | 7.40             |
| 8.46                | 11.10            | —                | 8.40             | 6.11             | Apahida          | ↑                | —                | 10.45            | 5.14             | 4.48             | 6.52             |
| 9.05                | 11.32            | —                | 8.45             | 6.27             | Ghiris           | ↑                | —                | —                | 4.45             | 4.23             | 6.34             |
| 10.08               | 12.50            | —                | 10.21            | 7.28             | Cucerdea         | ↑                | —                | 9.23             | 3.18             | 3.—              | 5.26             |
| 10.37               | 1.25             | —                | 11.09            | —                | Ujóra            | ↑                | —                | 8.54             | 2.31             | 2.08             | 4.52             |
| 10.56               | 1.43             | —                | 11.17            | —                | Vințul-de-sus    | ↑                | —                | —                | 2.13             | 2.—              | 2.34             |
| 11.04               | 1.52             | —                | 11.26            | —                | Aiud             | ↑                | —                | —                | 2.05             | 1.51             | 4.28             |
| 11.28               | 2.18             | —                | 11.54            | 8.17             | Teiuș.           | sos. pl.         | —                | 8.24             | 1.35             | 1.23             | 4.07             |
| 11.45               | 2.40             | —                | 12.18            | 8.33             | ↑                | ↑                | —                | 8.07             | 1.08             | 12.45            | 3.47             |
| 12.15               | —                | —                | 12.58            | 8.38             | Crăciunel        | ↑                | —                | 8.—              | 12.28            | —                | 2.49             |
| 12.44               | —                | —                | 1.34             | —                | Blaș             | ↑                | —                | —                | 11.57            | —                | 2.27             |
| 12.59               | —                | —                | 1.51             | 9.09             | Micăsasa         | ↑                | —                | 7.31             | 11.42            | —                | 2.13             |
| 1.35                | —                | —                | 2.29             | —                | ↑                | ↑                | —                | —                | 11.06            | —                | 1.39             |
| 1.51                | —                | —                | 2.48             | 9.42             | Copșa-mică       | sos. pl.         | —                | 6.57             | 10.4             | —                | 1.18             |
| 2.12                | —                | —                | 3.03             | 9.44             | Mediaș           | ↑                | —                | 6.55             | 10.31            | —                | 12.53            |
| 2.31                | —                | —                | 3.26             | 9.59             | Elisabetopole    | ↑                | —                | 6.42             | 10.09            | —                | 12.37            |
| 3.04                | —                | —                | 4.07             | 10.22            | Sighișoara       | ↑                | —                | 6.21             | 9.31             | —                | 12.06            |
| 3.46                | —                | —                | 4.49             | 10.51            | Hașfalău         | ↑                | —                | 5.54             | 8.53             | —                | 11.29            |
| 4.04                | —                | —                | 5.35             | 11.13            | Homorod          | ↑                | —                | 5.34             | 8.23             | —                | 11.03            |
| 5.26                | —                | —                | 7.23             | 12.26            | Agostonfalva     | ↑                | —                | 4.29             | 6.55             | —                | 9.46             |
| 6.10                | —                | —                | 8.09             | 12.58            | Apăța            | ↑                | —                | 3.56             | 6.09             | —                | 9.04             |
| 6.41                | Tr. de per-sone  | —                | 8.43             | 1.15             | Feldioara        | ↑                | —                | 3.40             | 5.42             | —                | 8.37             |
| 7.17                | —                | —                | 9.18             | 1.34             | Brașov           | sos. pl.         | —                | 3.19             | 5.07             | —                | 8.03             |
| 8.—                 | —                | —                | 10.05            | 2.09             | ↑                | ↑                | —                | 2.48             | 4.20             | —                | 7.23             |
| —                   | 11.—             | 5.15             | —                | 2.19             | Timiș            | ↑                | 10.17            | 2.18             | —                | 6.58             | —                |
| —                   | 12.29            | 5.57             | —                | 3.01             | Predeal          | ↑                | 9.41             | 1.42             | —                | 5.57             | —                |
| —                   | 1.11             | 6.29             | —                | 3.31             | București        | pl.              | 9.12             | 1.12             | —                | 5.16             | —                |
| —                   | 8.35             | 12.10            | —                | 9.15             | ↑                | ↑                | 4.45             | 7.40             | —                | 8.50             | —                |

Nota: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase înseamnă orele de noapte.

Redactor responsabil **Silvestru Moldovan.**

Editura și tipăriul tipografiei archidieceosane.